

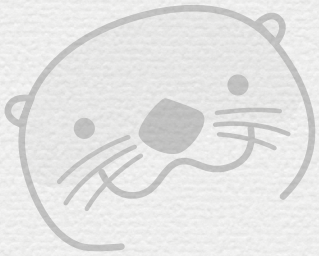
พลังนิทาน อ่านก่อนนอน

นายแพทย์ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์

เขียน

พี่ไม

วาดภาพประกอบ

สำนักพิมพ์อมรินทร์คิดส์
กรุงเทพมหานคร

หนังสือคุณภาพ
โดยอมรินทร์กรุ๊ป

คำแนะนำนักพิมพ์

เรื่องเล่า นิทาน หรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก คือสิ่งที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มนุษย์ในอดีตเมื่อเริ่มมีภาษาก็เรียนรู้เรื่องราวของเผ่าพันธุ์ และการดำรงชีวิตจากเรื่องเล่า เมื่อมีการคิดค้นกระดาษ เรื่องเล่าก็ได้บันทึกไว้บนกระดาษกลายเป็นหนังสือนิทานสำหรับส่งต่อกันในวงแคบ ๆ และเมื่อมีการคิดค้นเครื่องพิมพ์และภาพพิมพ์ หนังสือนิทานที่มีภาพประกอบก็กระจายออกไปกว้างขวางมากขึ้น ที่เล่ามาทั้งหมดนี้ไม่ได้จะบอกเล่าพัฒนาการของหนังสือนิทานแต่อย่างใด แต่ต้องการชี้ให้เห็นว่าเรื่องเล่าหรือหนังสือนิทานคือสิ่งที่มนุษย์ใช้เรียนรู้ตั้งแต่อดีต และยังคงใช้เรียนรู้ได้ดียิ่งจนถึงปัจจุบัน แม้เด็กสมัยใหม่จะอยู่ในยุคที่เทคโนโลยีเจริญไปแค่ไหนก็ตาม

หากมีคำกล่าวว่า “พ่อแม่คือของเล่นที่ดีที่สุดสำหรับลูก” ก็คงกล่าวได้เช่นเดียวกันว่า “หนังสือนิทานคือเครื่องมือเลี้ยงลูกที่ดีที่สุดสำหรับพ่อแม่” หากพ่อแม่อยากเล่นกับลูกแต่ไม่รู้จะเล่นอย่างไร แค่อ่านหนังสือนิทานให้ฟังลูกก็สนุกแล้ว หากพ่อแม่อยากแสดงความรักแต่ไม่รู้จะแสดงออกอย่างไร แค่อ่านนิทานให้ฟังลูกก็จะรับรู้ได้ถึงความรัก หากพ่อแม่เหนื่อยเนื่องจากงานมาทั้งวัน ไม่มีช่วงเวลาทำกิจกรรมร่วมกับลูก อ่านนิทานให้ลูกฟังก่อนนอนสัก 30 นาที ลูกก็จะรับรู้ได้ว่าพ่อแม่ยังคงเอาใจใส่นี้อย่างไม่นับเรื่องการพัฒนาสมองผ่านภาพ ภาษาและเนื้อเรื่องที่นักเขียนนักวาดกลั่นกรองออกมาอย่างงดงาม พัฒนาการด้านภาษา ทักษะศิลปะ วรรณศิลป์ จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ สมาธิ EF และอื่นๆอีกไม่รู้จบที่เด็กๆจะได้รับจากนิทาน ถ้าจะให้บรรยายอย่างละเอียด 100 หน้า ก็คงยังไม่พอ

หนังสือ พลังนิทานอ่านก่อนนอน จึงถือกำเนิด เพื่อให้นายแพทย์ ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ หรือคุณหมอประเสริฐ ได้บอกเล่าให้คุณพ่อ คุณแม่รู้ว่า ในร้านหนังสือหรือห้องสมุดมีชุดมทรัพย์สำหรับเด็กชอนอยู่มากมายแค่ไหน โดยหนังสือเล่มนี้ไม่ได้แบ่งหมวดหมู่ิทานตามคุณสมบัติพัฒนาสมอง เพราะคุณหมอประเสริฐเน้นย้ำตลอดว่า นิทานอ่านไปเกิด มีดีทุกเล่ม สำคัญที่เด็กอ่านแล้วสนุกหรือไม่ ยิ้ม หัวเราะ ร้องไห้ สะเทือนอารมณ์ หรืออินไปกับตัวละครหรือเปล่า เพราะเด็กจะได้ประโยชน์จาก นิทานก็ต่อเมื่อเขาอินไปกับภาพ ภาษา หรือตัวละคร หนังสือเล่มนี้จึงแบ่ง นิทานตามความสนุก อยา​ก​สนุกแบบตื้นเต้นก็เลือกได้ อยา​ก​สนุกแบบ อบอุ่นก็เลือกดู หรืออยา​ก​สนุกแบบตลกร้าย เด็กขำกลิ้งจนพ่อแม่ง ก็นองอ่านรีวจากคุณหมอก่อนตัดสินใจ

ถึงแม้หนังสือเล่มนี้จะรวบรวมิทานที่คุณหมอประเสริฐแนะนำ เอาไว้ด้วยกันจำนวนหนึ่ง แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีหนังสือนิทาน อีกมากมายที่อ่านสนุกไม่แพ้กัน นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่คุณหมอ ประเสริฐหยิบยกมาเล่าสู่กันฟัง เหมาะทั้งสำหรับคุณพ่อคุณแม่ผู้อ่าน ที่อยา​ก​สะสมคลังนิทานให้ลูก สำหรับคุณครูผู้ใส่ใจที่ต้องหาหนังสือนิทาน มาเติมห้องสมุดให้นักเรียน สำหรับพ่อแม่มือใหม่ที่ไม่รู้จะเริ่มอ่านนิทาน เล่มไหนให้ลูกฟัง และเหมาะกับผู้ใหญ่ทุกคนที่ต้องการเติมเต็มสมองและ หัวใจของเด็กให้เต็มอิมด้วยความสุข

เพราะฉะนั้นอย่ารอช้า เปิดอ่านหนังสือเล่มนี้แล้วไปเลือกนิทานอ่าน ให้ลูกฟังกันเถอะละ

บทนำ

พลังแห่งการ
อ่านนิทาน

“อ่าน - เล่น - ทำงาน
สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยมากกว่า
อ่าน - เขียน - เรียนเลข”

?

1. “อ่านตรงเวลา” ดีกว่า “อ่านไม่ตรงเวลา” 2 พุ่มตรงเป้ง ๆ เท่กับปึกหมุดสำคัญของวัน เด็กทุกคนจะรอ
2. อ่าน 30 นาทีหรือ 3-5 เล่มก็พอ เก็บแรงไว้อ่านทุกวัน ต่อเนื่อง 10 ปี เด็กก็จะรู้กติกาตั้งแต่แรก
3. ไม่มีลูกเล่นก็อ่านไป อ่านดี ๆ ไม่งั้นมีเคื่อง
4. อ่านทุกคืน แล้วพ่อแม่จะมีจริง ของง่ายที่สุด
5. พ่อแม่มีจริง สายสัมพันธ์ตามมา ของหนู ๆ
6. สายสัมพันธ์ตามมา ตัวตนก็ตามมา คือ self
7. ภาษาแม่ตามมา ภาษาที่ 2-3 ก็อยู่ในอวย
8. ภาษาแม่ชัดเจน แม่มีจริง พูดคำไหนก็ได้คำนั้นง่าย ๆ ไม่ใช่พูดปาว ๆ ไร้น้ำยา
9. ภาษาแม่มีวจาสิทธิ์ การควบคุมตัวเองก็ง่าย
10. ภาษาแม่คือพาหนะบรรทุกความคิด ความคิดชัด ความจำใช้งานก็ง่ายตาม

อ่านนิทาน นำไปสู่ EF
เป็นขั้นเป็นตอน อ่านๆ ไปเถอะ อะไรก็ได้ครับ
อ่านซ้ำๆ ก็ได้ เอาความสนุกเป็นที่ตั้ง
เราไม่ต้องการความรู้ เราไม่ต้องการคำสอน
เราไม่ต้องการเก่งภาษา
เราต้องการเนื้อสมองที่ดีตั้งแต่ปฐมวัย

อ่านเถอะนะ ง่ายมาก ๆ

ก่อนจะลงลึกเรื่องสมองอ่านอย่างไรให้ปวดหัวต่อไป
ขอถอยมาเรื่องง่าย ๆ ก่อน ด้วยความเสียดายนักหนา
หากยังจะมีพ่อแม่ที่ไม่ทำ

เราแนะนำให้อ่านนิทานก่อนนอน เพราะนี่คือวิธีที่ง่ายและ
ทำใ้มากที่สุดในโลกสำหรับการเลี้ยงลูก ภายใต้ข้อเท็จจริงที่ว่า
พ่อแม่สมัยนี้เกือบทุกคนอ่านหนังสือออก จะแก้ตัวว่าอ่านหนังสือ
ไม่ออกนั้นฟังขึ้นยากแล้ว เราขอเพียงวันละ 30 นาที เรามิได้ขอ
มากเกินไป ขอเพียง 30 นาทีเท่านั้นเอง คุณพ่อคุณแม่ยังเหลืออีก
23 ชั่วโมงครึ่งต่อวันที่จะไปทำอย่างอื่น เวลา 30 นาทีนั้นสั้นมาก
เพียงเข้มายาวเดิน 6 ช่อง เวลาสี่สิบสามชั่วโมงสามสิบนาทีนั้นยาวนาน
มาก แค่นี้ก็ยังยาวเลย

เราขอให้อ่านอะไรก็ได้ ถ้ามีเงินซื้อนิทานประกอบภาพสำหรับเด็ก
ที่สำนักพิมพ์บางแห่งอิมพอร์ตมาแปลมาขาย เล่มละ 200
กว่าบาท จะว่าแพงก็ใช่ แต่คำว่าแพงนั้นควรแปลว่าเสียดาเงิน
หากคุ้มค่าไม่เสียดาเงิน จะกี่บาทเราก็ไม่เรียกว่าแพง

เล่มละ 200 กว่าบาท ถ้าไรที่ได้คั้นนั้นน่าจะตกประมาณเล่มละ
200,000 บาท คือค่าใช้จ่ายที่เราประหยัดขึ้นมาได้ใน 20 ปีถัดไป

เพียงเพราะว่าเขาจะเป็นเด็กดี อ่านอนซอน่าย (ตัวเลขสองแสน
คนเขียนมั่วเอาเอง)

ถ้าเงินน้อยลงมา ก็หาหนังสือของสำนักพิมพ์ระดับรองลงมา
ที่พิมพ์หนังสือดีจากต่างประเทศมาเช่นกัน แต่ทำราคาได้เหลือ
เล่มละร้อยกว่าบาท หากเป็นสำนักพิมพ์ที่มีมูลนิธิหรือนายทุน
ยักษ์ใหญ่สนับสนุนจะเหลือ 80-90 บาท และหากเป็นสำนักพิมพ์
ไทยทำ ไทยเขียน ไทยวาด ไทยพิมพ์ ก็ประมาณ 100 บาท บวกลบ
ไม่มาก เทียบได้กับข้าวผัดกะเพราไข่ดาวสองจานเท่านั้นเอง พ่อแม่
อดข้าวสองคน 1 มื้อ ได้หนังสือนิทานให้ลูก 1 เล่ม เราไม่ตายหอก
กินน้ำเปล่าได้ แต่ลูกได้กินมากกว่ามาก

เทียบราคาหนังสือกับข้าวราดแกงน่าจะไม่ว่ากัน ปลอดภัยกว่าเทียบกับกาแฟ 1 ถ้วย หรือเบียร์ 2 กระป๋อง อูบัส!

สมมติไม่มีเงินจริง ซึ่งเชื่อว่าหลายบ้านที่ค่าแรงวันละ 300 บาท หรือเงินเดือน 15,000 บาท เรื่องหนังสือนิทานเริ่มจะไกลเกินฝันแล้ว อย่างน้อยที่สุดหาทางพรีน့်นิทานจากเว็บนิทานฟรีออกมาอ่านให้ลูกฟังก็ได้ครับ และสุดท้ายของสุดท้าย เศษหนังสือพิมพ์ที่ห่ออะไรมาล้วนอ่านได้ทั้งสิ้น

เพราะที่ลูกต้องการจริง ๆ มิใช่นิทาน แต่คือตัวเป็น ๆ ของพ่อแม่ที่จับต้องได้ ลูกเนื้อต้องตัวได้ มีเสียงดังฟังชัดในห้องนอนทุก ๆ คืน อย่างน้อยที่สุด 3 ปี ให้รู้ได้บางวัน เมาเหล้าได้บางวัน หรือสลบได้บางวัน รวมแล้วก็น่าจะได้ 1,000 วัน เวลาเท่านั้นมากพอและนานพอที่ลูกจะสร้างพ่อแม่ที่มีอยู่จริงขึ้นมาบนโลก

พ่อแม่ที่มีอยู่จริงจึงจะมีวาจาที่มีอยู่จริง พ่อแม่ที่มีอยู่ชัดจึงจะมีวาจาสิทธิ์ พูดคำไหนคำนั้น สั่งสอนอะไรก็ฟัง เรียกทำอะไรก็ทำ เด็กเกิดมาเพื่อรักสนุกและทดสอบเราอยู่แล้ว การที่เราไม่มีจริงเป็นมนุษย์ล่องหน เราจะไม่ทำอะไรเหลือเลย พูดไม่ฟัง สอนไม่ฟัง สิ่งไม่ทำ ชีวิตจะยุ่งมาก บ้านจะเดือดร้อนอย่างหนัก และเด็กที่ไม่ฟังอะไรเลยจะไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ในอนาคต ตอนนั้นเขาจะถอนทุนคืนจากพวกเราสูงมาก มากกว่า 200,000 บาท

สมมติว่าพ่อแม่ไม่สามารถอ่านก่อนนอน เราให้อ่านตอนไหนก็ได้ แต่ถ้าจัดสรรให้ตรงเวลาได้ก็จะดี ที่เราอยากให้อ่านก่อนนอน เพราะเหตุผลพิเศษ 2 ข้อ

ข้อแรก เราอยากให้ลูกเรียนรู้จังหวะชีวิต (rhythm) พ่อแม่มีเวลาน้อย แต่ตรงเวลาทุกคืน อาจจะสองทุ่ม อย่างช้าไม่เกินสามทุ่ม อาบน้ำตัวสะอาด วางมือถือ แล้วเข้าห้องนอน อ่านตรงเวลา 30

นาที่ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและยาวนาน จนกระทั่งเด็กเรียนรู้จังหวะ
จังหวะนั้นเหมือนเสียงกลองในคาราโอเกะ รู้จังหวะคือร้องเพลงได้
ตัวโน้ตระหว่างจังหวะไว้ค่อย ๆ แก้ไขปรับปรุงและพัฒนา แต่เรา
เอาจังหวะก่อน เพราะเมื่อเด็กรู้จังหวะการนอน เขาจะรู้จังหวะการกิน
แล้วจังหวะการอาบน้ำ แปรงฟัน แต่งตัว ทำการบ้านจะตามมาเอง

ข้อสอง บรรยายากสงบในห้องนอนที่มีแสงพอประมาณ ด้วย
เสียงนิทานของพ่อหรือแม่จะช่วยเตรียมคลื่นสมองของเด็กเข้าสู่ระยะ
การนอน (stage of sleep) ที่ถูกต้อง ก่อนเคลื่อนตัวเข้าสู่โหมด
การหลับ ซึ่งจะดีต่อความฝัน ระยะฝัน คุณภาพการนอน และการ
ตื่นนอน

สมมติว่าพ่อแม่ไม่มีพรสวรรค์ ไม่มีเทคนิค ก็อ่านนิทานไปตาม
ธรรมดา ไม่ต้องพยายามทำเสียงสูงต่ำหรืออ่านพลิกแพลง เด็ก
ไม่ต้องการ และที่จริงแล้วเราพบว่าเด็กหลายคนไม่ชอบให้พลิกแพลง
“อ่านดี ๆ!” เขากลับจะบอกพ่อแม่เช่นนี้เสมอ

การเล่านิทานไม่ผิดกติกา ขอให้สนุกสนานคือใช้ได้ แต่สำหรับ
พ่อแม่ที่เล่านิทานไม่เป็นเลย การอ่านคือวิธีที่ง่ายที่สุดดังที่บอกใน
ตอนต้น ขอให้อ่านหนังสือออกก็พอ

น่าจะดีถ้าคนอ่านสนุก คำแนะนำประเภทหนังสือเรื่องไหน
เหมาะกับเด็กอายุเท่าไรจึงไม่ควรจริงจังมากเกินไป เอาที่ทั้งพ่อแม่
ลูกสนุกด้วยกันคือใช้ได้ หนังสือควอนตัมฟิสิกส์สำหรับเด็กเล็กยังมี
คนทำขายเลย อ่านให้อิเล็กตรอนชนกันระเบิดตุ้มคือโอเค อย่าคิด
มากเกินไป

สมมติลูกไม่ฟัง เดินหนี คลานหนี แยกหนังสือไปกัด เอา
หนังสือไปฉีก หรือสามนาที่หลับ เหล่านี้ไม่เป็นอุปสรรค เรายังคง
อ่านไปเรื่อย ๆ เสมอ แม้ว่าเขาจะทำอะไรก็ตาม หรือแม้กระทั่งหลับ

ไปใหม่ ๆ ปลอ่ยให้คลื่นเสียงของเรากระทบเยื่อแก้วหูของเขา
ไปพลาง ๆ เพื่อส่งแรงสะท้อนผ่านกระดูกค้อน ทั้ง และโกลนที่หู
ชั้นกลาง ทำให้ของเหลวในวงแหวนก้นหอยของหูชั้นในเกิดคลื่น
สันสะท้อนเข้าไปจนถึงเซลล์สมอง

เขาเดินหนี เราทั้งระยาระยาศมีทำการของเขาอย่าให้กว้าง เปิด
ไฟสลัวอย่าให้จ้า เอากองหนังสือ ตึกตา แจกันดอกไม้ ของประดับ
ทุกชนิดออกจากห้องนอนไปให้หมด อย่าให้เหลือสิ่งร่ำมากเกินไป
คลานได้คลานไป อีกหลายคืนก็จะนอนฟัง

เขาเอาไปกิน เราหยิบเล่มสำรองขึ้นมาอ่าน เขาเอาไปฉีก เรา
หยิบเล่มที่สามขึ้นมาอ่าน เขากินและฉีกหมดทุกเล่ม เราเอาเล่มหนึ่ง
ขึ้นมาใหม่ เขามีโซ่สับเดียวสับกรจะแย่งเราได้ยีสบเล่มไปกินสับ
เล่มเดียวเมื่อไร เราอ่านวนไป พอตอนเช้าก็นั่งซ่อมไปที่ละเล่ม ๆ คืนนี้
เอาใหม่ เราแพ้ให้มันรู้ไป

กิจกรรมทุกชนิดเรากำหนดกติกาได้เสมอ รวมทั้งการอ่านนิทาน
จะเป็น 30 นาทีแล้วปิดไฟนอนพร้อมกัน หรือ 5 เล่มแล้วปิดไฟนอน
พร้อมกัน เลือกทำได้ แล้วรักษากติกา เราควรนอนหรือแกล้งนอน
ไปก่อน เขาหลับเราจึงลงไปซงเครื่องตุ้มกินกันตามประสาสามีภรรยา

อ่านนิทานมิใช่เพื่อให้เด็กฉลาดหรือรักการอ่าน สองประการนี้
เป็นผลพลอยได้ จะได้หรือไม่ได้ก็ช่าง ที่เราอยากได้คือพ่อแม่
ที่มีอยู่จริง เราขอเท่านั้นเอง เวลาเด็กอแงให้กระซิบนิทานใส่หูเขา
หยุดทุกราย

ง่ายเหมือนปอกกล้วยเข้าหูซ้ายทะลุหูขวา

เมื่อเด็กเติบโตขึ้นเป็นเด็กประถมหรือมัธยม ต่อด้วยอุดมศึกษา
หรือแม้กระทั่งที่มีได้เรียนหนังสือในระบบ ที่เราอยากได้มิใช่เพียงแค่
เด็กอ่านหนังสือออก แต่เราต้องการให้เด็ก “อ่านเอาเรื่อง” ได้ นั่นคือ

“เก็บประเด็นและคติวิพากษ์”ได้

การบังคับให้เด็กปฐมวัยอ่าน - เขียน - เรียนเลขเร็วเกินวัย โดยเฉพาะด้วยการกดดันโดยไม่ดูพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล เราอาจจะทำให้เด็กอ่านหนังสือออกในที่สุด แต่เราพบด้วยว่าหลายคนไม่รักการอ่าน และที่เสียหายมากกว่าคืออ่านเอาเรื่องไม่ได้

ช่วงปฐมวัยคืออายุ 4-6 ขวบ จึงเป็นช่วงที่เราควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำความรู้จักกับตัวหนังสืออย่างมีความสุขและถูกวิธี เราไม่เน้นการอ่านออก แต่เราเน้นการปูพื้นฐานระบบสัญลักษณ์ (symbolization) ก่อนที่จะเริ่มอ่านอย่างจริงจังเมื่อประมาณ 7 ขวบ ยิ่งไปกว่านั้น เรามีงานบางอย่างที่ควรจะทำเมื่อเด็กอายุ 0-3 ขวบอีกด้วย

ข้อเขียนต่อไปนี้จะเริ่มต้นที่แรกเกิด เพื่อคลี่คลายให้เห็นว่าเราควรเตรียมสมองของทารกอย่างไรเพื่อรองรับการอ่าน ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านเอาเรื่องได้ในที่สุดเมื่อเป็นเด็กโต วัยรุ่น และผู้ใหญ่

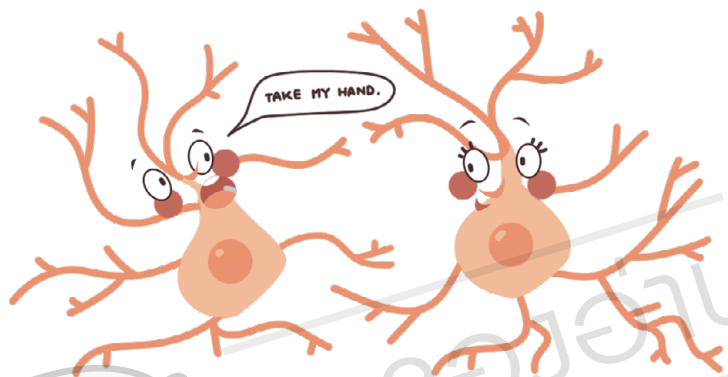

ระยะที่ 1 : 0-3 ขวบ ใบหน้าแม่และคลั่งคำ

สมัยใหม่เราไม่เลี้ยงลูกให้มีความรู้มาก ๆ เรียนเก่งที่สุด เพื่อให้ได้คณะที่ดีที่สุดในมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดตามที่พ่อแม่เลือกให้ จุดประสงค์ของการเลี้ยงลูกสมัยใหม่คือเลี้ยงให้เขามี Executive Function (EF) เพราะ EF จะช่วยให้เขามีความสามารถกำหนดเป้าหมายในอนาคตด้วยตนเอง โดยสอดคล้องกับความชอบและความถนัด แล้วพาตนเองไปให้ถึงเป้าหมายที่ตนเองกำหนด

EF คืออะไร

EF คือความสามารถระดับสูงของสมองที่ใช้ควบคุมความคิด อารมณ์ และการกระทำจนกว่าจะถึงเป้าหมาย คำนิยามเป็นภาษาไทยโดย ผศ. ดร.ปนัดดา ธนเศรษฐกร

ระยะ 0-3 ขวบ พ่อแม่มีหน้าที่สร้างวงจรประสาทที่เรียกว่า proto-EF แปลว่าระยะก่อน EF คือวงจรประสาทในระบบส่วนกลางที่จะใช้รองรับ EF เติมรูปแบบในอนาคต เราสร้างได้ด้วยการอ่านนิทานก่อนนอนเป็นประจำ

ตอนที่ทารกเกิดใหม่ แม่มีได้มีอยู่จริง ทารกจะสร้าง “แม่ที่มีอยู่จริง” ขึ้นมาที่ประมาณอายุ 6 เดือน ดังนั้น 6 เดือนแรกคุณแม่มีหน้าที่เลี้ยงดูทารกด้วยตนเองอย่างดีที่สุดเพื่อให้ทารก “ไวใจ” (trust) แม่ที่มีอยู่จริงจะมีใบหน้าแม่ ซึ่งเป็นใบหน้านามบุษย์คนแรกที่เขาสร้างขึ้นมา ประกอบด้วยวงกลมสองวง สันจมูกตรงกลาง และรอยยิ้มวงพระจันทร์ด้านล่าง

ทารกแต่ละคนจดจำใบหน้าแม่ได้เร็วช้าต่างกัน ความสามารถนี้

เรียกว่า face recognition ซึ่งจากงานวิจัยหลากหลายชิ้นพบว่า น่าจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กอายุประมาณ 1-3 เดือน อย่างช้าที่ประมาณ 6 เดือน

ใบหน้าแม่เป็นตัวตรงข้ามของหน้าจอสีเหลี่ยม เหตุเพราะเซลล์สมองของทารกและเด็กเล็กมีการยืดยาวและแตกกันเป็นจุดเชื่อมต่อประสาท (synapse) ตลอดเวลา จึงมีคำประกาศจากสมาคมกุมารแพทย์ทั่วโลกมิให้เด็กดูหน้าจอก่อน 2 ขวบ เพราะเกรงว่าเด็กจะสร้างวงจรประสาทเพื่อเตรียมมีปฏิสัมพันธ์กับหน้าจอสีเหลี่ยม แทนที่จะสร้างวงจรประสาทเพื่อเตรียมมีปฏิสัมพันธ์กับใบหน้าแม่ และใบหน้ามนุษย์คนอื่นๆ ต่อไป

ดังนั้นใบหน้าแม่ในช่วง 0-3 ขวบจึงเป็นคู่แข่งขันของหน้าจอ ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ทั่วไปทั้งในบ้านและนอกบ้าน ตั้งแต่ทีวีกลางบ้าน มือถือของทุกคนในบ้าน ไปจนถึงบิลบอร์ดบนถนน

เด็กเรียนรู้จักแม่ (และพ่อ) ด้วยปริมาณของเวลาที่มีปฏิสัมพันธ์กัน แต่เด็กสามารถเรียนรู้ได้จากความสม่ำเสมอด้วย (consistency) ดังนั้นการอ่านนิทานทุกวันตรงเวลา แม้ว่าเวลาแต่ละครั้งจะไม่มากนัก เช่น 15-30 นาทีโดยประมาณ ก็เพียงพอที่เด็กจะสร้างใบหน้าแม่ และสร้างแม่ที่มีอยู่จริง

เพราะปริมาณเวลาที่จะใช้อ่านนิทานทุกวันเพียง 15-30 นาทีนั้นไม่มาก เราจึงควรเพิ่มความเข้มข้นของใบหน้าแม่ด้วยการอ่านให้ตรงเวลาทุกวัน และเวลาที่ดียิ่งที่สุดคือเวลาก่อนนอน ด้วยเหตุผลบางข้อ ได้แก่ เวลาก่อนนอนควรเป็นเวลาที่พ่อแม่ทุกคนจะทำตัวให้ว่าง อาบน้ำสะอาดเปลี่ยนชุดนอน เข้าห้องนอนโดยไม่มีมือถือ แล้วอ่านนิทานก่อนนอนให้ลูกฟัง 15-30 นาที นี่เป็นคำแนะนำขั้นต่ำที่ทุกบ้านควรพยายามทำ แม้จะทำงานนอกบ้านยุ่งเพียงไรก็ตาม

และควรทำเป็นเวลาประมาณ 3 ปี นั้นเท่ากับมากกว่า 1,000 วัน เวลาเท่านี้มีใช้น้อย เราจะได้แม่ที่มีอยู่จริง (และพ่อ) รวมทั้งวงจรประสาทก่อน EF ที่แข็งแรง

การอ่านตั้งแต่แรกเกิดเป็นข้อได้เปรียบเพราะลูกไม่หนีไปไหน เขาจะคุ้นเคยใบหน้าแม่และเสียงของแม่ง่ายๆ แม้ว่าเขาจะมีได้มองไปที่หน้าหนังสือนิทานหรือตัวอักษรเท่าใดนัก เมื่อเวลาผ่านไปเขาเริ่มใช้ปากและมือได้ หลายบ้านจะพบทารกที่เอาแต่แย่งหนังสือมาอมหรือฉีก แต่พ่อแม่ที่รู้งานจะเตรียมหนังสือสำรองเพื่ออ่านต่อไป เวลาผ่านไปอีก เด็กจะลุกคลานและเดินเกาะเตาะแตะไม่นอนฟังนิทานดี ๆ แต่พ่อแม่ที่รู้งานยังคงอ่านต่อไปด้วยความผ่อนคลาย แม้ว่าเด็กจะไม่หันมามอง (ที่จริงเขาหันมามองเป็นระยะๆ) แต่เขาจะได้ยินเสียงที่พ่อแม่อ่านอยู่ตลอดเวลา เวลาที่ได้ล่องลอยอย่างสุขุมเปล่า กลไกการอ่านของสมองได้เริ่มต้นขึ้นแล้วในห้องนอน

สมองอ่านอย่างไร

ตอนที่เด็กได้ยินเสียง เขาจะได้ **หน่วยเสียง** (phoneme) ทุกภาษามีจังหวะเฉพาะของตนเอง ทำให้เด็กสามารถแยกเสียง

ออกเป็นพยางค์และรวมพยางค์เป็นคำ มีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า เด็กแต่ละเชื้อชาติจะพัฒนาหน่วยเสียงขึ้นมาด้วยจังหวะที่ไม่เหมือนกัน แม้แต่ภาษาท้องถิ่นของแต่ละประเทศก็มีหน่วยคำและหน่วยเสียงของตนเอง เด็กจากแต่ละภาคจึงมีภาษาแม่ที่แตกต่างกัน ภาษาแม่จะเป็นภาษาที่สำคัญที่สุดสำหรับการตั้งต้นเรียนรู้หลายภาษาในอนาคต

เมื่อเด็กนอนดูนิทานที่คุณพ่อคุณแม่เปิดอ่าน เด็กดูทั้งหน้ากระดาษ มิได้แยกจากหน้าและฉากหลัง (foreground & background) รวมทั้งเด็กมองดูทั้งรูปภาพและตัวอักษร โดยมีพัฒนาการของหน่วยเสียงตีคู่ขนานมาตลอดทางไม่ช้าก็เร็ว แต่เพราะหน่วยเสียงมีจังหวะที่แน่นอนของตัวเอง เด็กจึงสามารถแยกหน่วยคำ (morpheme) และหน่วยเขียน (grapheme) ได้ในที่สุด ก่อนที่จะทดแทนอักขระทั้งหมดด้วยสัญลักษณ์ (symbolization) ในเวลาต่อมา

ตอนที่คนเราอ่านหนังสือ แสงจากตัวหนังสือจะพุ่งผ่านรูม่านตา (pupil) คือวงกลมสีดำตรงกลางลูกตาเข้าไปด้านใน แสงคืออนุภาคโฟตอน โฟตอนจะพุ่งไปชนส่วนที่เรียกว่า **โฟเวีย** (fovea) บน **จอตา** (retina) อย่างแม่นยำ คนเราอ่านหนังสือด้วยส่วนเล็กๆ ที่เรียกว่าโฟเวีย โดยมีลานสายตาประมาณ 15 องศาเท่านั้น คนเรามิได้อ่านหนังสือทั้งหน้าด้วยจอตาทั้งหมด ระหว่างที่เราอ่านหนังสือ เราเห็นตัวอักษรเพียง 3-4 ตัวไปทางซ้าย และ 7-8 ตัวไปทางขวา (สำหรับชาติที่อ่านจากซ้ายไปขวา) และลูกตาของคนเราเคลื่อนจากซ้ายไปขวาด้วยการกระตุกเป็นจังหวะในอัตรา 4-5 ครั้งต่อวินาที เรียกว่า **saccadic movement** เรื่อยไปจนหมดหน้ากระดาษ

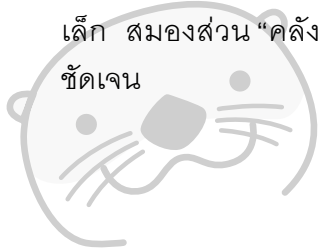
โฟตอนที่กระแทกโฟเวียจะทำให้อิเล็กทรอนิกส์หลุดจากแหล่งเกิดสัญญาณประสาทพุ่งออกไปสองทิศทาง เส้นทางหนึ่งเป็นเส้นทางตัวอักษร เด็กแยกอักขระแล้วสะกดคำตามจังหวะเสียง อีกเส้นทาง

หนึ่งเป็นเส้นทางภาพ เด็กได้ยินคำว่าช้างพร้อมกับเห็นรูปช้าง สมองสร้างคลังคำว่า “ช้าง” พร้อมกับรูปสัตว์มีงวงและงาที่ได้อีกวันหนึ่งเมื่อเด็กเห็นรูปสัตว์มีงวงและงาที่ใด ต่อให้เป็นแมมมอหรือเอราวัณ เขาก็จะมีคลังคำ “ช้าง” อยู่ตลอดไป

การที่เส้นประสาทส่งสัญญาณประสาทออกไปสองทิศทางพร้อมกันทั้งอวัยวะและรูปภาพ นี่คือ “กระบวนการสร้างสัญลักษณ์” อันจะเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้เด็กอายุ 4 - 6 ขวบมีความสุขกับการ “มอง” หนังสือนิทานประกอบภาพ และสามารถอ่านได้เองในเวลาต่อมา

งานวิจัยด้านสมองสมัยใหม่พบว่า เด็กทารกที่ฟังนิทานตั้งแต่เล็ก สมองส่วน “คลังคำ” มีขนาดใหญ่กว่าเด็กที่ไม่ได้ฟังนิทานอย่างชัดเจน

ระยะที่ 2 : 4-6 ขวบ ความจำใช้งานและสัญลักษณ์

ตอนที่เด็กฟังนิทาน ไม่ว่าเขาจะนอนฟัง นั่งฟัง คลานฟัง หรือเดินฟัง สมมติต้องถือครองความจำของคำที่หนึ่งเอาไว้ให้นานพอที่จะนำคำที่สองมาต่อติด แล้วถือครองความจำของคำที่สองนานพอที่จะนำคำที่สามมาต่อติด แล้วถือครองความจำของคำที่สามนานพอที่จะนำคำที่สี่มาต่อติด เป็นเช่นนี้เรื่อยไป นี่คือ **ความจำใช้งาน** (working memory)

ความสามารถที่จะถือครองความจำใช้งานได้นานพอ เราเรียกว่า **สมาธิ** (attention) เป็นความจริงที่ว่า การอ่านนิทานก่อนนอน ช่วยเสริมสร้างสมาธิในเด็กเล็ก ระยะเวลาของสมาธิที่ยืดยาวออกไป เรียกว่า **attention span** ซึ่งจะพัฒนาเร็วช้าต่างกันในแต่ละคน

เราไม่เร่งสมาธิด้วยการบังคับเรียน แต่เราพัฒนาได้ด้วยการ อ่าน-เล่น-ทำงาน เพราะนอกเหนือจากการอ่านแล้ว การเล่นและการทำงานก็ต้องใช้กลไกการถือครองความจำใช้งานของกระบวนการ ขั้นตอนที่ 1 นานพอที่จะนำขั้นตอนที่ 2 มาต่อดิด เด็กที่ทำอะไร ไม่เสร็จ หยุดกลางคัน เราไม่รีบสรุปว่าสมาธิสั้น แต่เพราะเขายัง ไม่สามารถถือครองความจำใช้งานได้นานพอ

สมาธิที่ยืดยาวขึ้นไม่เพียงช่วยให้เด็กกล้าเสี่ยงเสียงและคำถัดไป มาต่อดิด แต่เด็กสามารถถือครองความจำของคำที่ 1 ได้อยู่ แม้ว่า เขาจะอ่านไปถึงคำที่ 20 แล้วก็ตาม จากคำจึงกลายเป็นประโยค จากความหมายของคำเดียวเป็นความหมายของคำทั้งประโยค ตามด้วยทั้งย่อหน้า หมดทั้งหน้า สามหน้า สิบหน้า ยี่สิบหน้า และหนึ่งเล่ม บัดนี้เด็กไม่เพียงอ่านออก แต่เขาอ่านเอาเรื่องได้ด้วย มิใช่สักแต่ว่าอ่านแล้วได้หน้าลืมหลับ แต่เขาเก็บประเด็นของแต่ละคำ มาเชื่อมเป็นประเด็นของแต่ละประโยค ตามด้วยประเด็นของแต่ละ ย่อหน้าและแต่ละบท

ระบบสัญลักษณ์ทำงานอย่างไร

เส้นสายที่มนุษย์ถ้ำเขียนบนผนังถ้ำเป็น **สัญลักษณ์** (symbol) ตัวหนังสือของทุกชาติทุกภาษาบนโลกเป็น **ระบบสัญลักษณ์** (symbolization) ประกอบด้วยการใช้สัญลักษณ์และการถอดความหมาย

ของสัญลักษณ์ เช่น เด็กไทยเขียนว่า “ไก่” แทนสัตว์ปีกชนิดหนึ่งที่ร้องเอ๋อเอ๋อเอ๋อในตอนเช้า เป็นต้น ในขณะที่เด็กฝรั่งเขียนว่า “ant” แทนแมลงหูกขาที่เดินเป็นสายอยู่ตามพื้นดิน เป็นต้น จะเห็นว่าเส้นสายที่เขียนบนกระดาษหรือบนกระดานมิได้เป็นอะไรมาเกินไปกว่าสัญลักษณ์ที่เด็กสร้างขึ้นมา พูดยให้เฉพาะเจาะจงคือสมองของเด็กสร้างขึ้นมาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตั้งแต่แรกเกิด แล้วมาเข้มข้นขึ้นตามจำนวนคลังคำที่สะสมไว้ในสมองมากขึ้น

เพราะภาษาคือสัญลักษณ์ การเล่นสมมติกับลูกด้วยของเหลือใช้หรือมือเปล่าจึงเป็นการละเล่นที่พัฒนาภาษาได้ดีมาก เพราะเด็กต้องสมมติของบางสิ่งหรือแม้กระทั่งอากาศธาตุเป็นสัญลักษณ์แทนวัตถุบางอย่างอยู่เสมอ ตัวกลไกของสมองที่รับผิดชอบกระบวนการสร้างและถอดความหมายของสัญลักษณ์จึงพัฒนา

ภาษาเป็นยานพาหนะที่ใช้บรรจุทุกความคิดออกมาจากสมอง บัดนี้เด็กไม่จำเป็นต้องคิดคนเดียวหรือพูดคนเดียว เขาสามารถสื่อสารความคิดออกมาแลกเปลี่ยนกับเด็กคนอื่นหรือผู้ใหญ่ นั่นทำให้กระบวนการพัฒนาด้านการคิดและภาษารุดหน้าขึ้น เด็กสามารถอ่านความคิดของคนที่เคยมีชีวิตอยู่ในอดีตผ่านตัวหนังสือ ทำให้เด็กสามารถแลกเปลี่ยนความคิดกับอดีต มากไปกว่านี้คือเด็กสามารถบันทึกความคิดตนเองลงบนกระดาษ เท่ากับรักษาความคิดของตนเองเอาไว้อ่านทบทวนวันหลังหรือให้ผู้อื่นอ่านในอนาคต

จะเห็นว่าบัดนี้การเห็นตนเองเป็นศูนย์กลางและพูดคนเดียวเมื่อ 3-4 ขวบ คือ private speech (ซึ่งเกิดขึ้นเพื่อรักษาความจำใช้งาน) ได้ขยายตัวออกไปจากศูนย์กลางทั้งทางภูมิศาสตร์และทะเลกาลเวลา นี่คือมหัศจรรย์แห่งการอ่านซึ่งเริ่มต้นจาก 15-30 นาทีก่อนนอน

ระยะที่ 3 : อายุ 7 ขวบเป็นต้นไป อ่านเอาเรื่องและคิดวิพากษ์

ในที่สุดเด็กก็หลุดจากศูนย์กลางของจักรวาลมาสู่ระบบโรงเรียน ที่ซึ่งเราสามารถพัฒนาการอ่านและเขียนอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาเด็กไปสู่การอ่านเอาเรื่องและคิดวิพากษ์

การอ่านเอาเรื่องต้องการความสามารถด้าน EF ทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ การควบคุมตนเอง บริหารความจำใช้งาน และการคิดยืดหยุ่น ทารกพัฒนาความสามารถควบคุมตนเองตั้งแต่แรกด้วยพฤติกรรมง่าย ๆ คือหยุดเดินแล้วหันไปดูหน้าแม่ที่กำลังอ่านนิทาน เราเรียกว่า หยุดแล้วเปลี่ยน (response inhibition & shifting) ก่อนที่จะพัฒนาต่อมาเป็นความสามารถในการควบคุมตนเอง (self-control) เต็มรูปแบบ นั่นคืออ่านหนังสือได้นานโดยไม่วอกแวก

ทารกพัฒนาความจำใช้งาน (working memory) อย่างต่อเนื่อง และมีความตั้งใจจดจ่อได้นานพอจนกระทั่งอ่านหนังสือได้หมดเล่ม แม้ว่าในแต่ละขณะจะเห็นตัวอักษรเพียง 10 - 11 ตัวอักษรเท่านั้น แต่เพราะความจำใช้งานมีความจุที่จำกัด เด็กแต่ละคนมีระยะเวลาและปริมาณการถือครองความจำใช้งานไม่เท่ากัน ระบบบริหารความจำใช้งานจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เขาสามารถสลับความจำและความหมายของสิ่งที่อ่านได้อยู่ตลอดเวลาโดยไม่เสียความหมาย

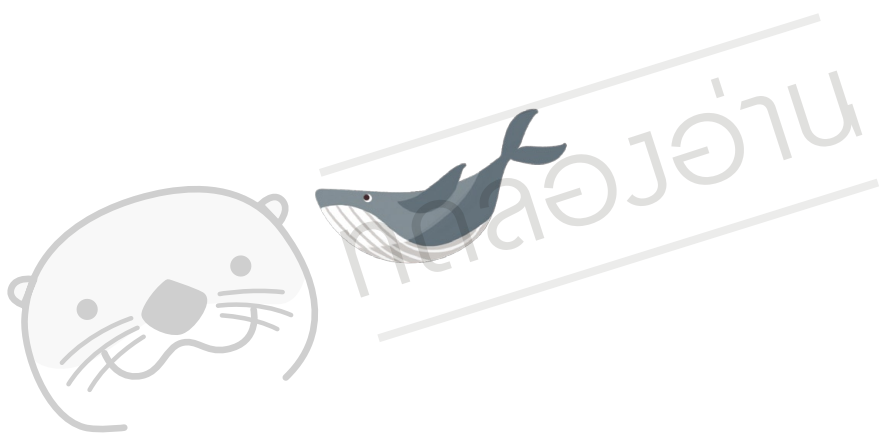

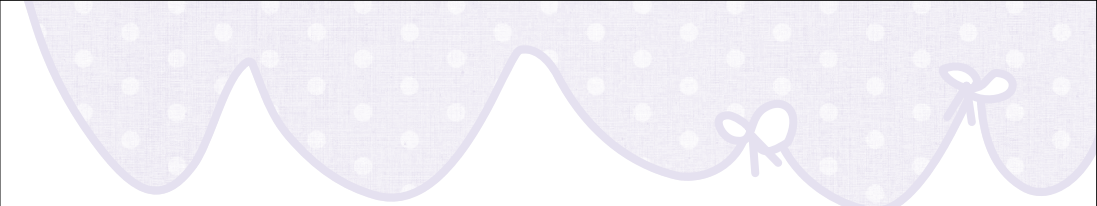
ระบบสัญลักษณ์ (symbolization) ที่แข็งแรงเมื่ออายุ 7 ขวบ ตามด้วยความคิดเชิงนามธรรม (abstract operation) ที่จะมาแทนที่ ความคิดเชิงรูปธรรม (concrete operation) เมื่ออายุ 12 ปี ทำให้ระบบสัญลักษณ์แผ่ขยายออกไปครอบคลุมทุกมิติ ทั้งที่เป็นอุปมาอุปไมย (metaphor) และจินตนาการ (imagination) เด็กสามารถควบคุมตนเองสลับความจำใช้งาน นำไปสู่การเปลี่ยนมุมมองต่อเรื่องที่อ่านอย่างไร้ขีดจำกัด นี่คือการยืดหยุ่นหรือคิดวิเคราะห์อย่างยืดหยุ่น (cognitive flexibility) ซึ่งจะนำไปสู่ความคิดเชิงวิพากษ์ (criticized thinking) รู้จักตั้งคำถามต่อเรื่องที่อ่าน มิได้เชื่อทั้งหมดในทันที นำไปสู่การรู้จักใคร่ครวญในที่สุด คืออภิปญญา (meta-cognition)

การเคลื่อนที่แบบแซคคาดีคของลูกตาที่ทำให้เห็นตัวอักษรแล้ว “อ่าน” ได้ ต้องการเวลาน้อยที่สุดช่วงหนึ่ง โฟเวียสามารถรับภาพได้ในเวลาเพียง 1/20 วินาที การเคลื่อนที่แบบกระตุกแต่ละครั้งกินเวลา 3/10 วินาที กว่าที่จะอ่านได้นั้นต้องใช้เวลาน้อยครั้งวินาที เวลาที่คนเราใช้อ่านนั้นเร็วที่สุดก็ไม่น่าจะเกิน 400 - 500 คำต่อนาที และที่ว่าอ่านได้เร็วนั้น ที่แท้แล้วเกิดจากความสามารถที่จะข้าม (skip) มากกว่าความสามารถที่จะอ่าน

การอ่านควรเป็นเรื่องสนุก การอ่านนิทานประกอบภาพด้วยความสุข ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่หรือครูอ่านให้ฟัง หรือเขาฝึกสะกดคำแล้วอ่านเอง ทั้งสองกิจกรรมควรตีคู่ขนานมาด้วยกัน เส้นประสาทด้านเสียงและภาพพัฒนาคู่ขนานกัน ส่งเสริมและสอดรับซึ่งกันและกัน นำไปสู่ความสามารถที่เรียกว่า fluent reading คืออ่านอย่างแคล่วคล่องด้วยความเร็วเกือบ ๆ น้ำไหลไฟดับและเก็บประเด็นได้อีกด้วย

อยากให้เด็กไทยอ่านออกเขียนได้ อาจจะต้องปฏิรูปสังคมตั้งแต่
แรกเกิด

การอ่านควรเป็นเรื่องสนุก
การอ่านนิทานประกอบภาพด้วยความสุข
ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่หรือครูอ่านให้ฟัง
หรือเขาฝึกสะกดคำแล้วอ่านเอง
ทั้งสองกิจกรรมควรตีคู่ขนานมาด้วยกัน

Part 1

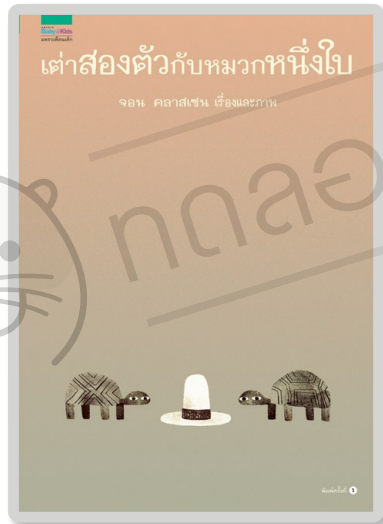
พิศวง หักมุม ชวนลุ้นกว่าใคร

นิทานบ้างตลกขำก๊าก
บ้างตลกร้าย บรรยายกาศชวนลุ้นชวนสงสัย
และตอนจบบางเรื่องชวนให้พ่อแม่อ่านปากค้ำ
แต่ลูกฟังสนุกถูกใจแน่นอน

พ่อแม่อ่าน ภาพเล่าเรื่อง เด็กก็เรียนรู้
เต่าสองตัวกับหมวกหนึ่งใบ
ตอนที่ 1

เรื่องและภาพ : จอน คลาสเซน

แปล : พี่แดงโม

สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก

สนุก อบอุ่น เหมาะที่จะอ่านก่อนนอน
แล้วปิดไฟ นอนๆ

พลังงานอ่านก่อนนอน

เนื้อหาของเรื่องนี้เกินบรรยาย คือไม่รู้จะเริ่มตรงไหนดี มีประเด็นยากๆ ซวนคุ้ยหลายเรื่อง คุณพ่อคุณแม่อ่านดูแล้วจะรู้สึกได้ว่า หนังสือเด็กหรือหนังสือปรัชญากันแน่

มีเรื่องยากๆ เกิดขึ้นในชีวิตเด็กเรื่อย ๆ คำสอนง่าย ๆ ประเภท “แบ่งปันนะ” “ไม่รังแกกันนะ” “อย่าทำผิดกฎนะ” “อย่าขโมยนะ” “อย่าโกหกนะ” เป็นคำสอนที่ถูกต้อง แต่มีข้อคำสั่งที่จะสั่งกันง่าย ๆ มีเรื่องรอให้ลูกๆ เรียนรู้ด้วยตนเองมาก เพราะโลกที่เป็นจริงไม่สวย

จะชวนดูเนื้อเรื่องและวิธีเล่าก่อน เป็นหนังสืออีกเล่มของจอน คลาสเซน ที่ **คำบรรยายและรูปภาพเสริมพลังกันด้วยการชี้ไปคนละทาง** อ่านอย่างเดียวย่อมไม่สนุกเต็มที่ ดูรูปอย่างเดียวก็ไม่สนุกเต็มที่ เห็นทั้งสององค์ประกอบจึงสนุกที่สุด

เราควรรู้ที่รูปให้ลูกดูมัยว่า “ดูตรงนี้สิ เห็นอะไรมั๊ย” หรือปล่อยให้ลูกสังเกตเองว่ารูปกำลังบอกอะไร ในขณะที่แม่อ่านคำบรรยายไปอีกทาง

ที่สำคัญกว่าตัวอักษรคือ “การสื่อสาร” คนเราสื่อสารกันด้วยภาษาร่างกายหรือภาษาที่ไม่ใช่คำพูดมากกว่า “คำพูด” อยู่แล้ว คือทักษะสำคัญที่ลูกๆ จะได้จากพ่อแม่และการเล่น

เรียนมาก เรียนเร็ว เขียนได้ อ่านออก แต่สื่อสารไม่ได้ เป็นเรื่องที่เราพบเรื่อย ๆ

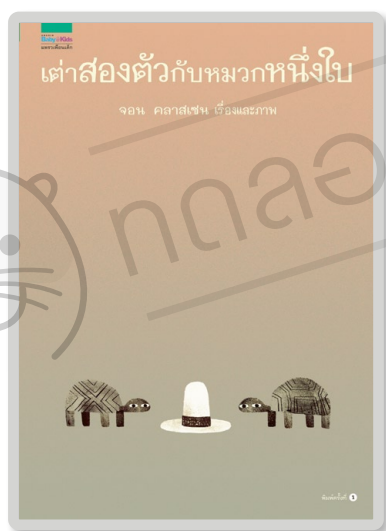
นี่คือหนังสือที่ควรใช้ใจอ่านมากกว่าใช้สมองอ่าน พ่อแม่ที่ใช้สมองจะรู้สึกได้เลยว่าคั่นปาก อยากจะสอน อยากจะบอก มีข้อแนะนำว่าใจเย็นๆ **ใช้ใจอ่านและอ่านไปก่อน**

ไม่ต้อง “นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า” เลย ปล่อยให้สมองเขาทำงาน

พ่อแม่อ่าน ภาพเล่าเรื่อง เด็กก็เรียนรู้

เต่าสองตัวกับหมีวกหนึ่งใบ

ตอนที่ 2

ข้อเขียนต่อไปนี้

จะเปิดเผยเนื้อเรื่อง จะได้คุยกันได้

ใครไม่อยากรู้เนื้อเรื่องก่อนอ่านเอง

กรุณาอย่าอ่านต่อ

นี่คือหนังสือภาพสำหรับเด็กที่ดีเทียบเท่าหนังสือเรื่อง ระวัง
สปอยล์!

เริ่มจากวิธีเขียน จะเห็นว่านักเขียนปล่อยที่ว่างบนกระดาษเหนือ
รูปเต่าไว้มาก นี่คือโลก (the world) สำหรับเด็กเล็ก หน้ากระดาษ
ทั้งแผ่นคือโลก เขาจะวางตัวเองไว้ในโลก วันๆ อยู่กับแม่ โลกมี
1 มิติ (one-dimension) แม่เปิดหน้าหนังสือกว้างใหญ่ เขาเข้ามาอยู่
ในโลกพร้อมกับเต่าสองตัว โลกมี 2 มิติ (two-dimension)

หนังสือเรื่องนี้เล่าเรื่องเวลาที่ผ่านไป บทที่ 1 เป็นเวลากลางวัน
บทที่ 2 พระอาทิตย์กำลังตกดิน บทที่ 3 เป็นกลางคืน และหน้า
สุดท้ายเป็นความฝัน เด็กได้รู้จักเวลา (time) และเวลาเป็นความ
ต่อเนื่อง (continuum) ต่อเนื่องถึงความฝัน (dream) ทั้งหมดนี้คือ
โลก (the world)

มาดูเนื้อหาที่ซ่อนอยู่ในเนื้อเรื่อง เต่าสองตัวพบหมวกหนึ่งใบ
ตกอยู่ เต่าตัวแรกชวนเต่าตัวที่สองเดินจากมา “อย่าไปเอามาเลย”

ดูรูป ดวงตาของเต่าตัวที่สองมองไปทางไหน ในขณะเดียวกัน
คิดว่าดวงตาของเต่าตัวแรกจะมองไปทางไหน

เมื่อพระอาทิตย์ตกดิน เต่าตัวแรกถามว่า “เธอคิดอะไรอยู่”

ดูรูป ดวงตาของเต่าตัวที่สองมองไปทางไหนขณะที่พูดว่า “ฉัน
ไม่ได้คิดอะไร”

นี่คืออวัจนภาษา (non-verbal language) คือภาษาที่ไม่มีใช้
คำพูด คนเราสื่อสารกันด้วยวิธีนี้มากกว่าการพูด เราเดาใจกันในชีวิต
ประจำวันบ่อยมาก มีทั้งดีและไม่ดี แต่จะชอบหรือไม่ชอบ ลูกๆ
ของเราก็กดองการสื่อสารวิธีนี้ให้ได้ มิเช่นนั้นจะลำบาก

นี่คือปฐมบทของการโกหกหรือเปล่า หรือเป็นแค่อาการปาก
ไม่ตรงกับใจ คนเราทำแบบนี้ก็ได้หรือแม่

กลางคืน เค้าตัวที่สองเดินย้อนไปทิศทางที่พบหมวก ปากถามว่า “เธอหลับสินหรือยัง”

เค้าตัวแรกตอบว่า “ฉันหลับสินแล้ว และกำลังฝันอยู่ด้วย”

นี่คือปฐมบทของการโกหกได้หรือยัง หน้าถัดไปเค้าตัวแรกเล่าความฝันของตนเองให้เค้าตัวที่สองฟัง เราจะได้รู้อย่างไรว่าเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องโกหก

สังเกตด้วยว่าเค้าตัวที่สองเดินไปทางซ้ายมือ นั่นแปลว่ายังมีโลกอยู่ทางซ้ายมือของหน้ากระดาษ จะเห็นว่าอวกาศ (space) ขยายตัวออกไปและอยู่ในความทรงจำของเด็ก มีโลกอยู่ที่ซ้ายมือและมีหมวกหนึ่งใบตกอยู่แน่ๆ

เรากำลังอ่านนิทานอะไรให้ลูกฟัง เรื่องเพื่อนรักหักเหลี่ยมหรืออย่างไร ระหว่างย่อออกไปเอาหมวกมาครอบครองก็โกหกหน้าด้านๆ คนดีๆ เขากันแบบนี้หรือแม่

ปัญหาเรื่องศีลธรรมและจริยธรรมไม่ใช่เรื่องตายตัว เป็นเรื่องของการพูดคุยกับลูกแล้วเปิดโอกาสให้เขาเผชิญโลกและผู้คนตามที่เป็นจริงจะเป็นวิธีที่ดีที่สุด

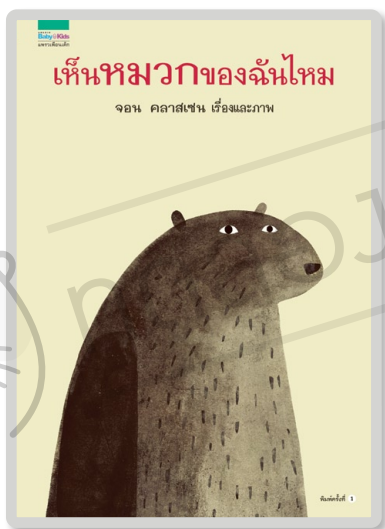
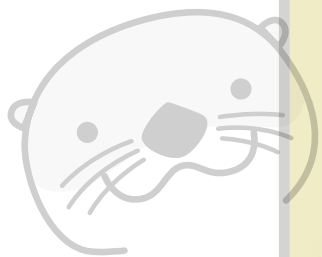
ชอบหนังสือเล่มนี้มาก นี่ถ้าเขียนตัวหนังสือเล็กๆ โลกไม่ต้องกว้างมาก หน้ากระดาษเล็กลงสักครึ่ง ราคาลดลงครึ่งหนึ่งจะดีมั๊ย คำตอบคือไม่ดี สำหรับเด็กเล็ก โลกที่กว้างใหญ่เป็นเรื่องที่ดีต่อสมองและจิตใจมาก

อ่านจบแล้วนอนพร้อมเค้าสองตัว คิดว่าลูกจะรู้มั๊ย ตัวไหนเป็นตัวไหน

สอนศีลธรรม และการฝึกศีลธรรมด้วยนิทานก่อนนอน

เห็นหมวกของฉันไหม

เรื่องและภาพ : จอห์น คลาสเซน

แปล : ฟีนานะ

สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก

ตอนที่เดินร้านหนังสือวอลเตอร์สโตนช่วงคริสต์มาส
ในเอดินบะระ นอกจากเจ้าหนอนจอมหิว
ที่มีเช็กชั้นของตัวเองแล้ว อีกเล่มที่ดังเด่นเป็นสง่า
คือ เห็นหมวกของฉันไหม (I Want My Hat Back)

หนังสือเล่มนี้เป็นผลงานเล่มแรกของนักเขียนชาวแคนาดา จอน คลาสเซน เมื่อปี 2011 เป็นหนึ่งในรายชื่อหนังสือ 100 เล่มที่มาร์ติน ซาลิสบิวรี (Martin Salisbury) แนะนำไว้ใน *100 GREAT Children's PICTURE BOOKS*

จอน คลาสเซน จบการศึกษาจากวิทยาลัยเซอริแดนในแคนาดา ปี 2005 แล้วย้ายไปลอสแอนเจลิส เป็นส่วนหนึ่งของทีมสร้างหนังสือ *กังฟูแพนดา* ภาคแรก เมื่อปี 2008 โอ้ย...12 ปีแล้วหรือเนี่ย เหมือนเพิ่งหิวระตาปิดเมื่อวานนี่อยู่เลย เด็กเกิดปีนั้นวันนี้นคงซำร่ายเหลือแล้ว

งานหนังสือชิ้นแรกของจอนสร้างความสั่นสะเทือนแก่วงการ ด้วยไม่ป๋อยนักที่หนังสือประกอบภาพสำหรับเด็กจะจบแบบที่เห็น

จอนใช้ภาพแบนราบ เรียบง่ายสบายตา แบบที่เรียกว่า minimalist ให้มีแต่แสดงความรู้สึกน้อยที่สุด กระต่ายด้วย ที่จริงแล้วทั้งสองใช้ **ลูกตา** พุดมากกว่าอย่างอื่น นอกเหนือจากนี้คือการใช้สีแดง

ขอให้สังเกตสีแดง ทั้งบนหมวก แบ็กกราวนด์ และ **บทสนทนา** สีแดง อะไรที่ไม่แดง ไม่เกี่ยวกับหมวก และอะไรที่ไม่แดง ไม่น่าตาล จอนจะไม่เขียนเลย คือ minimalist แท้ ไม่เกี่ยวไม่พุดถึง

ไม่ตกใจที่นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กเล่มนี้จะหมิ่นเหม่ศีลธรรมเพียงนี้ เพราะแท้จริงแล้วพวกเราผู้ใหญ่ทำผิดศีลธรรมให้เด็ก ๆ เห็นทุกวัน ไม่ว่าจะเป็นการโกหก ขโมย ทำร้ายคนอื่น ไปจนถึงการฆ่าสัตว์ **เราจะสอนพวกเขาอย่างไร** ต่างหากที่สำคัญ

สอนด้วยนิทานก่อนนอน รับรองได้ว่าง่ายที่สุดแล้ว

นิทานที่วาดด้วยเรื่องโกหก
ขโมย และความรุนแรง
ของจอห์น คลาสเซน
ตอนที่ 1

เรื่องและภาพ : จอห์น คลาสเซน

แปล : พี่ข้าวตู / พี่นานะ / พี่แดงโม

สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก

พ่อแม่หลายท่านห่วงไหว ทำไมหนังสือสามเล่ม
ของจอห์น คลาสเซน ดูมืดมน
จะมีดีเพียงไรอยู่ที่ใจผู้อ่าน ใช่ไหม

คำเตือน เปิดเผยเนื้อเรื่อง!

เรื่อง **เห็นหมวกของฉันไหม** หมีหาหมวกไม่พบ หมวกสีแดงทรงแหลม หมีถามเพื่อนไป ถามไปเรื่อย ๆ ที่ละหน้า ๆ ทัวทั้งป่า ภาพเขียนสัตว์นานาประเภทสวยดี ปากกว้างใหญ่ โลกกว้างใหญ่ อวกาศและเวลาขยายตัวออกที่ละหน้า ที่ละสองหน้า นี่คือนิทานที่ดีมากของวิธีทำหนังสือเด็ก เขาอยู่ในห้องนอนก็จริง แต่สมองและจิตใจโยยบินไปไกลแสนไกล

เอ๊ะ! เห็นแล้วนี่นา มันนั่นเองที่เอาหมวกไป **มันโกหก!**

ตอนจบ มีสัตว์อีกตัวหนึ่งมาถามหมันตัวนั้นที่โกหกและเอาหมวกไป หมีตอบว่า “ไม่เห็นมันหรอก หมีไม่กินมันหรอก”

สนุกนะครับ โดยเฉพาะตอนที่ลูก ๆ เห็นหมวกแดงทรงสูงนาที่แรก น่าจะขำมาก

เรื่อง **หมวกใบเล็กของเจ้าปลายักษ์** เราไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นหลังกลืนไม้ไผ่ เป็นพ่อแม่วัยที่คิดไปล่วงหน้าว่าน่าจะมีอะไร แต่ลูกเพิ่งจะเกิดมาไม่นาน ไม่มีแนวคิดเรื่อง **ขโมย** และไม่มีแนวคิดที่เราควรทำอย่างไรกับขโมย เขาเป็นผ้าขาว สีหน้าท่าทางและน้ำเสียงของเราต่างหากที่จะบอกเขา

เรื่องนี้ก็เหมือนกัน **เต่าสองตัวกับหมวกหนึ่งใบ** เรายังไม่เห็นอะไรที่เรียกว่าขโมย และเราจะไปรู้ได้อย่างไรว่าใครมีหรือไม่มีเจตนาโกหก เราคิดเอาเองว่าสังคมเป็นแบบนี้แหละ เต่าทำท่าแบบนี้ เต่าพูดแบบนี้ ก็น่าจะมีเจตนาประมาณ ๆ นั้นแหละ

เป็นหนังสือนิทานประกอบภาพที่เต็มไปด้วยอวัจนภาษา คือ non-verbal language และเราพ่อแม่เป็นคนตีความได้ตามใจเราพอสมควร ย้ำว่าอวัจนภาษาคือส่วนใหญ่ของการสื่อสารในสังคม

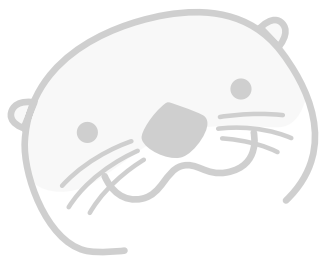
ที่จริง เราก็อยากให้ลูก ๆ รู้จักคำว่า “ขโมย” และ “โกหก” โดย

ไม่ทำไมใช่หรือ

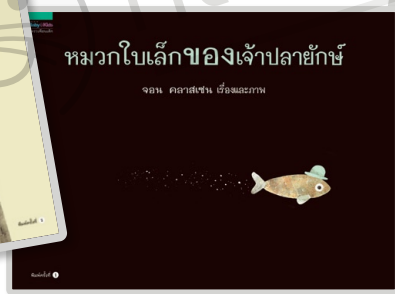
ก็จะเหมือนปีศาจทุกชนิด รู้จักแล้วจะไม่ลองทำได้อย่างไรกัน
มีเซ่นนั่นมันจะใช่ปีศาจหรือ

หุหุหุ

ทดลองอ่าน

นิทานที่วาดด้วยเรื่องโกหก
ขโมย และความรุนแรง
ของจอห์น คลาสเซน
ตอนที่ 2

ครั้งเดียวไม่เคยพอ สำหรับหนังสือ 3 เล่มนี้

คือ เห็นหมวกของฉันใหม่ (I Want My Hat Back ปี 2011), หมวกใบเล็กของเจ้าปลายักษ์ (This Is Not My Hat ปี 2012), และเต่าสองตัวกับหมวกหนึ่งใบ (We Found a Hat ปี 2016) ของ จอน คลาสเซน คนตั้งชื่อหนังสือภาษาไทยเก่งจริง ๆ

โกหก ขโมย และทำร้ายร่างกาย คือสามอย่างที่พ่อแม่ทุกคนตื่นตระหนก ออกสิ้นขวัญแฉวนกันง่าย ๆ เมื่อประสบเหตุ ลูกโกหก ลูกขโมย ลูกทำร้ายเพื่อนถึงเลือดออก

แต่ว่าจะยอมรับหรือไม่ก็ตาม พวกเราผู้ใหญ่ทุก ๆ คนผ่านเหตุการณ์เช่นนี้มาแล้ว มากบ้างน้อยบ้าง ตรงไปตรงมาหรือเนียน ๆ บ้าง และพ่อแม่จับได้บ้างไม่ได้บ้าง แต่เราก็มีไอเซนชัวส์กันทุกคน

มิได้โกหก แค่ออ่อย

มิได้ขโมย แค่ออกที่ไม่มีใครเอา

ไม่ได้ทำร้าย แค่อ้างสอนมัน

จะเห็นว่ามีคำกริยาเป็นร้อย คำแก้ตัวเป็นพันที่ใช้แทนคำว่า โกหก ขโมย และทำร้ายร่างกาย แม้แต่ทุกวันนี้ พวกเราก็เผลอทำให้ลูก ๆ ดูกันทุกวัน เสาร์นี้ว่างบอกย่าว่าไม่ว่าง เพื่อนบ้านทำเค้ก แข่งเป็นกรวดบอกเข่าว่าอร่อย สินค้าที่ขายกำไรสองเท่าบอกเข่าว่าได้มาแพงต่อรองไม่ได้ โทร.บอกเจ้านายว่าป่วยแต่หนีเที่ยวกับลูก เวลาผิวใครมีเมียน้อยสนุกปากเหยียบย่ำกันตึ๊ง

นิทานสามเล่มนี้เล่าเรื่องโกหก ขโมย และทำร้ายร่างกาย ได้อย่างน่าสนใจ สนุก ลึกลับ มีดหม่น และซำก้ากกวาดรางวัลหลายเวที

ลองซำก้ากเสียแล้ว เราจะเห็นแง่มุมใหม่ๆ ของด้านมืด อ่านไปเถอะ ไม่ต้องสอน เขาคิดเองได้

คำเตือน รูปมิด ๆ ตัวหนังสือน้อย ๆ ราคาสูง ๆ แต่ไม่แพงเมื่อแพงแปลว่าน่าเสียดายเงิน

จะน่ากลัวหรือน่ารัก ต้องอ่านเอง
เสียงร้องของใครนะ

เรื่องและภาพ : จอนนี่ แลมเบิร์ต

แปล : น้านกฮูก

สำนักพิมพ์แอปเปิ้ลคิดส์

“เสียงร้องโหยหวนชวนขนลุก”
“สุดสยอง” “น่าสะพรึงกลัว”
แล้วสัตว์ประหลาดจะกินสัตว์เด็كمั้ยละ”
“พวกเราจะถูกถอนขน ถูกสับ และเอาไปผัดรวมกัน
แล้วทำเป็นไส้ขนมพาย”

555 สงสัยหลายคนจะไม่ยอมซื้อ

เริ่มต้นด้วยหนูตัวหนึ่งวิ่งผ่านป่ามืดมืด มีเสียง “อ่าา ฮูวว!” ดังก้องไปทั่วบริเวณ สัตว์ต่าง ๆ หนีเสียงสุดสยองขึ้นมาอยู่บนต้นไม้ เสียงร้องของสัตว์ต่างชนิดแตกต่างกันไป พ่อแม่ที่ผันวรรณยุกต์ ไม่คล่องท่าจะลำบาก 555

สมัยอ่านหนังสือให้ลูกฟัง ไม่เคยสนใจอายุหรือประเภทเลย ค่ะอะไรได้ก็อ่าน และหากพบถ้อยคำหรือเนื้อเรื่องที่นำ “สยองขวัญ” ค่อยแก้ไขเอาเดี๋ยวนั้น บางครั้งลดทอนคำลง บางครั้งเปลี่ยนเอาเอง และบางครั้งทำให้ตลกไปเลยก็มี เรายืนยันพอยู่แล้ว เด็กหลอกง่าย

เด็ก ๆ ไม่เคยกลัวหนังสือเล่มไหน ค่ะว่าหนังสือเดินไปมา ดูรูปบ้าง อ่านเองบ้าง คืนหนึ่งเมื่อเขาโตขึ้น เร่งวงจนหมดสภาพ ก็จะไม่เชื่ออ่านไปตามที่เป็นจริง อย่างมากพวกเขาถึง ๆ แต่ถ้าเขายังเล็กอยู่ เขาจะโวยวายเอง “ป้า! อ่านดี ๆ สิ!”

หากเราอยู่ด้วย ไม่ไปไหน ธรรมชาติจะจัดการเขาเองเสมอ มากไป น้อยไป สายกลาง เราแทบไม่ต้องทำอะไรเลย

หนังสือเป็นแค่เครื่องมือ ที่สำคัญคือ “เราตัวเป็น ๆ”

เล่มนี้ภาพสวยบนพื้นสีดำสนิทมืดมิด ตอนจบก็เฉลยหักมุม และน่ารักมาก ใครกันที่เป็นเจ้าของเสียง “อ่าาาาาา ฮูวววววววว” ไม่สปอยล์ ๆ

อากาศและเวลาที่เปลี่ยนไป

คุณช้างอยู่ที่ไหนนะ

เรื่องและภาพ : บาร์รี่

แปล : พี่ข้าวตู

สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก

หนังสือที่มีตัวอักษรเพียงสามประโยค
ปกแข็ง สีสวยงาม ราคาต่ำกว่า 200 บาท

เล่าเรื่องอวกาศและเวลา (space & time) ได้ดีอย่างคาดไม่ถึงถึงเวลาที่ได้อยู่โดดๆ เราใช้เวลาเพราะดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ในแต่ละปีเราใช้เวลาเพราะดวงอาทิตย์เปลี่ยนตำแหน่งขึ้นและลงจากขอบฟ้า เราใช้เวลาเพราะเรากินข้าว เข้านอน เราไม่ได้กินข้าวและเข้านอนเพราะถึงเวลา ประการหลังเกิดขึ้นเมื่อโลกสมัยใหม่มีนาฬิกาแล้วต่างหาก อยากให้ลูกรู้จักเวลา กินข้าวและเข้านอนให้ตรงเวลา มิใช่ดูเวลาแล้วเข้านอน อานตีๆ

หนังสือเล่มนี้กลับเล่าเรื่องอวกาศและเวลา โดยไม่ใช่ดวงอาทิตย์หรือนาฬิกาเป็นเครื่องมือเลย ทำได้อย่างไร

บางคนอาจจะสงสัยว่าผมพูดเรื่องพัฒนาการของอวกาศและเวลาบ่อย เพราะเป็นเรื่องสำคัญ พัฒนาการนี้เกิดระหว่าง 3 - 8 ขวบ เหมือนทุกๆ เรื่อง โดยสัมพันธ์ภาพ เกิดพร้อมกัน เกี่ยวพันกัน

บางคนอาจจะสงสัยว่านิทานทุกเรื่อง เมื่อเนื้อเรื่องดำเนินไปอวกาศและเวลาก็ดำเนินไปอยู่ดี ซึ่งไม่จริง หนังสือเล่มนี้ต่างหากที่ทำให้เด็ก “มองเห็น” อวกาศและเวลา โดยสัมพันธ์และต่อเนื่อง (relatively & continuously)

เป็นหนังสือที่ห้ามสเปยล์ ห้ามเปิดปกหลังเด็ดขาด ให้เริ่มต้นที่ด้านหน้า เปิดไปที่ละหน้าช้าๆ ถ้าชอบ หยิบกลับบ้านเลย (พฤติกรรมหยิบของไม่จ่ายเงินในเด็กเล็กเป็นตัวอย่างหนึ่งของความไม่ชัดเรื่องอวกาศและเวลา)

เรื่องกินเรียนรู้อะไรได้ตั้งเยอะ

ฉันหิวจัง

เรื่องและภาพ : เरिक บาตู

แปล : น้านกฮูก

สำนักพิมพ์แฮปปี้คิดส์

หลายคนอาจจะไม่ชอบเล่มนี้
อ่านจบแล้วจะเหวอ อะไรกัน จบแล้ว!

ภาพสะอาดสะอาด อ่าน คำน้อย เนื้อเรื่องไม่มี เนื้อหาหาไม่ได้
จะเล่าอย่างไรไม่ให้สปอยล์

“หนูตัวหนึ่ง หิวมาก ลั่นลั่นลา จ้มจ้มจ้ม” ครั้งแรกของหนังสือ
มีเท่านี้ “ลั่นลั่นลา จ้มจ้มจ้ม”

หนูตัวหนึ่งเดินจากซ้ายไปขวา กินไปเรื่อย ๆ คือพัฒนาการ
ด้านอวกาศและเวลา การจัดวางและการเปลี่ยนตำแหน่ง (space &
time, placement & displacement) เอริก บาตู ใช้เทคนิคกระดาษ
ขาวเวอร์โลกกว้างใหญ่บ่อยครั้ง ชับแน่นให้เห็นตัวเราและโลก แล้ว
หนูก็เดินหายเข้าไปในท้องแม่ว! คือพัฒนาการด้านการคงอยู่ของวัตถุ
(object constancy หรือ object permanence) ไม่เห็นคือไม่มี
หรือว่ามี

แล้วก็มาถึงจุดไคลแมกซ์ อ๊ะ! ไม่สปอยล์ ตาดีเห็น ตาไม่ดี
ไม่เห็น ใครจะเห็นก่อนกันระหว่างคนอ่านกับคนดูและฟัง

มิใช่พัฒนาการด้านจำนวนนับธรรมชาติฯ จะเอาอะไรมากมาย
นับ 1-2 ก็ใช้ได้แล้ว ประเด็นมิได้อยู่ที่นับได้หรือนับไม่ได้ ประเด็น
อยู่ที่ความมีอยู่จริงของวัตถุ หนังสือสำหรับเด็กเล็กมากเป็นเรื่อง
สำคัญที่ใคร ๆ มองข้าม เรื่องพื้นฐานของพัฒนาการสำคัญกว่าการ
เสริมสร้างลักษณะนิสัยนั่นเอง

เปลี่ยนรัก เปลี่ยนมุมมอง ลูกฉันหายไป

เรื่อง : ธาวิณี เหลืองอารีพร

ภาพ : สมบัติ คิ้วฮก

สำนักพิมพ์ฟาสแอทคิดส์

ปฏิเสธไม่ได้ว่า ส่วนที่ดีที่สุดของหนังสือเล่มนี้
คือ ฝีมือเขียนภาพและการลงสีของสมบัติ คิ้วฮก
โดยไม่ต้องสนใจเนื้อเรื่องก็ควรค่าแก่การเปิดชม

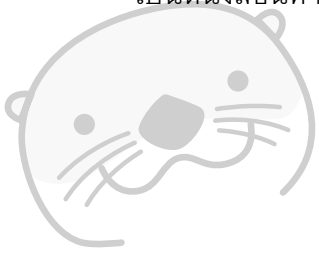

หนังสือเล่มนี้เป็น 1 ในชุด 4 เล่มที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้งกัน เป็น
คำกลอนที่เล่าจากมุมมองของแม่ไก่ ลูกไก่ แม่หมาจิ้งจอก และ
หมาป่า มิได้เหมือนราไซมอน แต่ก็คล้ายๆ

เล่มแม่ไก่นี้เริ่มต้นด้วยลูกไก่หายไป กว่าจะหอนจะหาพบ ลูกไก่
ก็คล้ายจะมีความผูกพันกับคนอื่นไปเสียแล้ว

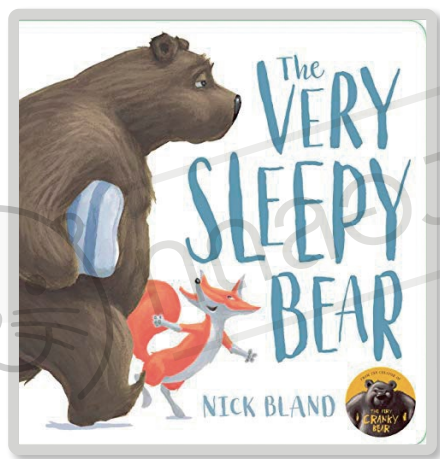
ชอบเล่มนี้เพราะร่วมสมัย พวกเราทำลูกหายไปกันได้ทุกวัน
ทั้งๆ ที่เลี้ยงอยู่กับมือ

เป็นหนังสือนิทานที่วาดด้วยการเปลี่ยนมุมมอง โห ยากนะเนี่ย

นิทานสนุกคาดไม่ถึง

The Very Sleepy Bear

©Illustration by Nick Bland

เรื่องและภาพ : Nick Bland

สำนักพิมพ์ Scholastic Canada

องค์ประกอบด้านภาพ
เป็นส่วนสำคัญที่สุดของหนังสือเด็ก
ภาพใหญ่ ชัด สื่อเนื้อหาที่ชัดเจนให้เด็กเห็น

หมีตัวใหญ่ ใหญ่มาก ใหญ่คับกระดาด เดินเหินตุ้ตะ
จิ้งจอกตัวเล็กลืบ วางตรงไหนก็โล่งๆ ตัวน้อยเดียว
องค์ประกอบด้านคำมักมีความสำคัญน้อยกว่าเล็กน้อย เล่มนี้
เป็นคำกลอน เล่นเสียงคล้องจองกับ cave คือถ้ำ หมีใหญ่คับถ้ำ
จิ้งจอกจึงพาไปหาถ้ำใหม่ เอาที่ใหญ่โอโถงสมฐานะหน่อยนะ “ง่วง
จะตายอยู่แล้ว”

องค์ประกอบที่สามคือเรื่องคาดไม่ถึง (unexpected) เด็ก ๆ
หัวเราะท้องคัดท้องแข็งก็ตรงนี้

ถ้ำแรกมี 2 ประตู ดูเถอะอะไรจะมา!

ถ้ำสองสูงมาก ทำด้วยไม้ มองดูสิอะไรซ่อนอยู่!

ถ้ำสามริมทะเล แล้วจะเหลืออะไรนี้!

หมีใหญ่ง่วงจะตายอยู่แล้วน้ำ นอน ๆ ๆ ๆ

ไม่บอกตอนจบ 555

มีหนังสือดี ๆ อีกมากมายทั่วโลก

ภาพเต็มหน้าตีสันทาตื่นใจ
งานเลี้ยงของสิงโตในป่าใหญ่

เรื่อง : ชื่นชนก โควินท์

ภาพ : ชนิกันต์ ชุนแก้ว

สำนักพิมพ์พริคท์

เดินผ่านไปสนามบินแห่งหนึ่ง
เห็นนิทานประกอบภาพสำหรับเด็ก
ขนาดใหญ่ กว้างศอกยาวศอก
พร้อมหน้าสิงโตใหญ่ยักษ์คับปกหน้า

อีกเล่มเป็นกบน้อยคอยฝน หน้าใหญ่เขียวอ้อ น้ำฝนล้นปกหน้า
ลงพื้น นึกว่าหนังสือเด็กเตี้ยวันนี้ถึงเล่มละ 500 บาทไปแล้ว แต่หาไม่ได้
ยังไม่ทะลุ 200 สีสวยสด

หากเป็นภาษาภาพยนตร์ก็จะเป็นนิทานประกอบภาพสำหรับเด็กที่แอบเสิร์ด (absurd) เอาเรื่อง คือที่เป็นไปไม่ได้ มาทำให้ดูจริงจัง
มิใช่การ์ตูน มิใช่เรื่องเล่น ๆ นะ อันนี้เรียลมาก ๆ

เริ่มตั้งแต่ภาพประกอบขนาดใหญ่กว่าหัวลูก หัวสิงโตเขมือบหัว
ลูกสบาย ๆ เลย โหกกกก!!!

ลงสีเหมือนจริงเต็มหน้ากระดาษ สิงโต หมาใน ไฮยีนา ลิง
ยีราฟ หมู เบื่อเรอเทอ เหมือนยกป่าแอฟริกามาไว้ในห้องนอน
เรียลลิสติก ไม่คอมมิก ภาพสวยดี

เนื้อเรื่องเขียนด้วยสำนวนผู้ใหญ่ สำหรับผู้ใหญ่ ประโยคยาว
ถูกต้องตามหลักภาษา พรรณนายืดยาว ไม่มีบทพูด เล่าเรื่องจาก
บุคคลที่สามซึ่งเป็นผู้สังเกตการณ์ เล่นสี่ข้อความแต่ละหน้าเหมือน
ไปบิลบอร์ดกลางกรุงโตเกียว เนื้อเรื่องแปลกใหม่

ด้านเนื้อหา ผู้ผลิตเขียนไว้แล้วทั้งปกหน้าปกหลังว่าจะบอก
อะไร แต่เดาว่ายาวจนกระทั่งพ่อแม่จำนวนหนึ่งจะไม่อ่าน ซึ่งดีแล้ว
อย่าอ่านเลย เอาแค่ภาพสวยเต็มหน้ากระดาษหลายหน้าก็คุ้มราคา
แล้วแหละ อะไรอย่างอื่น ๆ เอาลูกเราว่า

ลูกคงหน้าเหวอเมื่ออ่านจบ แต่สมอนั่นทำงานแน่ ๆ “แม่!
อะไรกันเนี่ย!!!”

ถ้ายังพูดไม่ได้คงจะนั่งนิ่ง ๆ เด็กบ้าจี้อาจจะหัวเราะ
ไม่สปอยล์ จึงจะแอบเสิร์ด

เรียนรู้การวางและการเคลื่อนย้าย

แก้ไอ้เชิฏตามสบาย

เรื่อง : โยชิโกะ โคยามะ

ภาพ : โคโตะ คากิโมโตะ

แปล : วรณยุพา จันทโรจวงศ์

สำนักพิมพ์คอมมิตีส์

จากญี่ปุ่น

เล่าเรื่องกระต่ายนายช่างไม้ ทำแก้ไอ้ขึ้นมาตัวหนึ่ง
ไม่ลืมนที่จะเติมหางให้แก้ไอ้ด้วย
กระต่ายเอาแก้ไอ้เชิฏตามสบายไปไว้ใต้ต้นไม้ใหญ่
ร่มรื่น เชิฏตามสบายนะ

ลาถือะตะกร้าลูกโอ๊กผ่านมา วางตะกร้าบนเก้าอี้ แล้วไปนอนหลับได้ต้นไม้ใหญ่

บัดโอ! ทำไมไม่นั่งเก้าอี้

แล้วลาาก็หลับไป จากนั้นมีสัตว์ตัวที่หนึ่งมากินลูกโอ๊ก กินหมดก็สงสารคนอื่นจะไม่มีกิน จึงวางของกินชนิดหนึ่งไว้

ตัวที่สองก็มาถึง กินแล้ววางของใหม่

ตัวที่สามก็มาถึง กินแล้ววางของใหม่

ตัวที่สี่ก็มาถึง กินแล้ววางของใหม่

มาเรื่อย ๆ จนกระทั่งตัวสุดท้ายลาตื่น โอ๊ะ! ลูกโอ๊กทำไมกลายเป็นงูไปได้

น่าจะสนุกมากสำหรับเด็กเล็ก คือพัฒนาการการวางและการเคลื่อนย้าย (placement & displacement)

จากหน้าแรกถึงหน้าสุดท้าย space หรืออวกาศขยายตัวออก time หรือเวลาเคลื่อนไปข้างหน้า

เป็นพัฒนาการที่สำคัญมาก

“หนังสือนิทานสำหรับเด็กเล่มละ 200 กว่าบาทแพงหรือไม่แพง
เมื่อคิดว่า ‘แพง’ แปลว่า ไม่คุ้มค่าคุ้มราคา
แต่นิทาน 200 บาทคุ้มราคามากกว่ามาก
เล่มหนึ่งอ่านสองเที่ยวเหลือ 100 บาท
อ่านสี่เที่ยวเหลือ 50 บาท
อ่านสิบเที่ยวเหลือ 20 บาท
และลดลงเรื่อย ๆ
เรื่อย ๆ”

